

Adroddiad Gweithdy Her Ysgolion Cynaliadwy

22 Mawrth 2024 Llandrindod

Crynodeb Gweithredol

- Mae'r tair ysgol ar wahanol gyfnodau o'u dylunio a'u hadeiladu sy'n rhoi cyfle i rannu dysgu nid yn unig gydag ysgolion sy'n ymwneud â'r her yn y dyfodol ond hefyd yr ysgolion presennol.
- Mae ymgysylltiadau wedi bod yn gynhwysfawr, gan gynnwys rhanddeiliaid ar wahanol lefelau a sicrhau bod y prosiectau'n adlewyrchu gwerthoedd a dyheadau'r gymuned.
- Mae llwyddiannau'n cynnwys effeithiolrwydd strategaethau ymgysylltu ac effaith gadarnhaol y prosiect ar y gymuned, yr amgylchedd, a chanlyniadau addysgol.
- Amlygodd rhwystrau a nodwyd bwysigrwydd ystyriaethau cynllunio gofalus a rheoli prosiectau. Mae llinellau amser a chynlluniau, a'r gallu i gadw at derfynau amser, yn gwasanaethu fel pileri hanfodol wrth sicrhau llwyddiant prosiect yng nghanol cwmpasau sy'n esblygu, cyfyngiadau ariannol, disgwyliadau rhanddeiliaid, a mentrau cynaliadwyedd.
- Ymhlith y themâu allweddol a godwyd dros y dydd mae gwella cyfathrebu (e.e. gwefan, cylchlythyr), darparu gwell gwybodaeth ar gyfer y prosiectau (e.e. chwalu mythau pren, astudiaethau achos) a gwell cydweithio.
- Bydd creu cyfleoedd i ddisgyblion a'r gymuned ehangach fod yn rhan o'r gwaith adeiladu yn maethu ymdeimlad o berchnogaeth a chydweithio.
- Mae plant yn cael eu hystyried fel rhanddeiliaid hollbwysig yn y broses ddylunio ac adeiladu, fodd bynnag mae eraill yn rhybuddio rhag feddwl bod ganddynt fwy o alluoedd technegol a galluoedd gwneud penderfyniadau nag sydd ganddynt mewn gwirionedd. Mae'r consensws yn awgrymu bod rhaid i gyfranogiad gael ei reoli'n ofalus a bod â ffocws.
- Roedd pobl wedi gwahanu ynghylch pa mor hawdd yw hi i gael gwybodaeth am brosiectau'r ysgol. Rhagwelir y bydd rhannu gwybodaeth yn gwella, gan faethu dealltwriaeth gyfoethocach o gynnydd pob ysgol a chyfrannu at ddysgu a llwyddiant ar y cyd.
- Cafwyd cytundeb bod angen brys i fynd i'r afael â'r heriau a achosir gan newid yn yr hinsawdd sy'n mynnu newid sylfaenol yn y ffordd yr ydym ni'n mynd ati i adeiladu ysgolion.
- Mae canlyniadau MyEmoji yn awgrymu bod y diwrnod yn llwyddiannus o ran y mesurau a ddefnyddiwyd ar gyfer lles mynychwyr gweithdy.

Cynnwys

Adroddiad Gweithdy Her Ysgolion Cynaliadwy	1
Crynodeb Gweithredol	2
Cyflwyniad	3
Dulliau a strwythur	4
Crynodeb o Gynnydd Ysgolion.....	5
Glyn-coch	5
Bontnewydd	5
Rhosafan.....	5
Gweithdy Down to Earth — trafodaethau rhyngweithiol	6
Canlyniadau	6
Casgliadau.....	12
Argymhellion	12
Atodiadau	13
Atodiad 1 - syniadau <i>post it</i>	13
Atodiad 2 - syniadau <i>post it</i>	14
Atodiad 3 — brics yn y wal.....	16
Atodiad 4 - Dewislen ar gyfer newid.....	17
Atodiad 5 - Tudalennau sylwadau darganfod barn.....	20

Cyflwyniad

Roedd gweithdy Her Ysgolion Cynaliadwy (SSC) yn Llandrindod ym mis Mawrth yn achlysur ysbrydoledig i bawb oedd yn rhan o'r prosiect hyd yma. Daeth cynrychiolwyr o'r tair ysgol SSC, tîm dylunio, awdurdodau lleol, y panel beirniadu heriau, Llywodraeth Cymru, Adeiladu Arbenigrwydd yng Nghymru, Down to Earth, a rhanddeiliaid eraill at ei gilydd i gymryd rhan mewn cyfnewid cyfoethog o straeon, heriau ac arferion gorau.

Roedd y gweithdy yn llwyfan unigryw i bawb oedd yn ymwneud â'r her i rannu mewnwelediadau, profiadau a llwyddiannau, gan faethu amgylchedd cydweithredol gyda'r nod o wella profiadau

addysgol ac arloesedd dylunio. Mae'r adroddiad hwn yn ceisio crynhoi hanfod y dydd yn ogystal â rhoi cipolwg o daith pob ysgol hyd yn hyn o fewn y prosiect, gan dynnu sylw at themâu allweddol a chamau nesaf yn llinell amser y prosiect.

Dulliau a strwythur

- Gweithgareddau cyrraedd
 - Cychwyn mesur ap MyEmoji
 - Holiadur ffurflen ddigidol 'darganfod barn'
 - Wal rhwydweithio
- Cyflwyniad Llywodraeth Cymru
 - Amlygwyd yr angen i archwilio gwersi a ddysgwyd o'r cylch presennol o ysgolion cynaliadwy ac edrych ar y gadwyn gyflenwi gyfan o fewn hyn.
 - Crybwyllwyd hefyd amlinelliadau'r cwricwlwm newydd fel elfen ganolog o'r prosiect cyffredinol yn arbennig gan annog dysgwyr i fod yn uchelgeisiol ac yn alluog.
- Cyflwyniadau tîm ysgol
 - Cynnydd yn y prosiect hyd yma yn archwilio dylunio, heriau a themâu allweddol.
- Cyflwyniad Down to Earth
 - Gwybodaeth am Arfer Da mewn Ymgysylltu â'r Gymuned a dangoswyd enghreifftiau o brosiectau adeiladu dan arweiniad y Gymuned i ysbrydoli a dechrau sgysiau.
 - Rhannodd Down to Earth astudiaethau achos sy'n ymgorffori ffyrdd cynhwysol a chyfranogol o weithio yn ogystal â ffyrdd o fesur effaith.
- Cyflwyniad Adeiladu Arbenigrwydd yng Nghymru
 - Gwybodaeth am gynaliadwyedd a'r sector adeiladu, gan dynnu sylw at eu hwb di-garbon yng Nghymru, datblygu fersiwn Gymraeg o'r llyfr chwarae adeiladu a'u cyfeiriadur cenedlaethau'r dyfodol.
- Gweithdy Down to Earth — trafodaethau rhyngweithiol
 - Pa fath o ymrwymadau sydd wedi digwydd hyd yn hyn?
 - Beth sydd wedi mynd yn dda?
 - Rhwystrau i ymgysylltu a chynnydd ac atebion
 - Y camau nesaf
- Down to Earth yn adrodd yn ôl
 - Uchafbwyntiau gweithdy
 - Canlyniadau MyEmoji
 - Canlyniadau darganfod barn
- Cyfarfod Llawn Llywodraeth Cymru
 - Crynodeb o'r diwrnod a'r camau nesaf

Defnyddiodd gweithdai Down to Earth yn y prynhawn ddulliau cynhwysol a chyfranogol wedi'u cynllunio i gasglu barn, teimladau a meddyliau. Casglodd hyn wybodaeth a dangosodd ddefnydd gyda'r grŵp rhanddeiliaid i hybu ymgysylltiad cymunedol a dangos effaith.

Crynodeb o Gynnydd Ysgolion

Ysgol	Awdurdod lleol	Tîm Dylunio
Bontnewydd	Gwynedd	TACP, Hydrock, Land studio
Glyn-coch	Rhondda Cynon Taf	Stride Treglown, Arda Consulting, Blake Morgan, Wilmott Dixon
Rhosafan	Castell Nedd Port Talbot	Morgan Sindall, Arcadis, Hydrock

- **Mae'r tair ysgol ar wahanol gyfnodau o'u dylunio a'u hadeiladu sy'n rhoi cyfle i rannu dysgu nid yn unig gydag ysgolion sy'n ymwneud â'r her yn y dyfodol ond hefyd yr ysgolion presennol.**

Glyn-coch

Bydd ysgol Glyn-coch yn uno dau safle ysgol yn un ychydig i'r gogledd o Bontypridd, Rhondda Cynon Taf a bydd yn hwb nid yn unig i blant sy'n mynychu'r ysgol ond hefyd i'r gymuned ehangach. Heriau i'r ardal ddaearyddol yw amwynderau, trafndiaeth, tloidi bwyd, addysg a llythrennedd oedolion. Cynhaliwyd gweithdai dylunio gyda'r gymuned wrth wraidd hyn.

Roedd lles yn thema allweddol yn yr ymgynghoriad ac mae'n ganolog i'r prosiect. Mae Safon Adeiladu WELL hefyd yn sbardun wrth ddylunio'r ysgol gan roi pobl wrth wraidd hyn. Mae dyluniad yr ysgol yn ymgorffori'r cysyniad o Passivhaus yn llwyr.

Bontnewydd

Ar hyn o bryd mae gan ysgol Bontnewydd yng Ngwynedd 2 adeilad ar y safle, ysgol o'r 1970au ac adeilad Fictoraidd. Bydd yr ysgol newydd yn ofod a rennir ar gyfer yr ysgol a'r gymuned. Cynhaliwyd archwiliad o'r adeiladau presennol i weld pa ddeunyddiau y gellir eu hailddefnyddio. Mae sut i feintioli a sut i aildefnyddio'r deunyddiau yn cael ei archwilio. Mae Bontnewydd am greu perthynas â Chanolfan y Dechnoleg Amgen a Woodknowledge Wales i lywio'r adeilad. Defnyddir manylion Passivhaus hefyd. Bydd yr adeilad yn cael ei ddefnyddio fel cyfle i ddysgu y tu hwnt i'r adeilad, gan edrych ar osod tyrbîn gwynt ar y to, ffynhonnell aer a phympiau gwres daear a ffotofoltäig solar ar y to.

Rhosafan

Bydd ysgol Rhosafan yng Nghastell-nedd Port Talbot yn ysgol sy'n canolbwyntio ar y gymuned. Mae adeilad cymunedol eisoes sy'n cael ei ddefnyddio'n dda ar ei safle

presennol. Mae dysgu awyr agored yn allweddol i'w ddyluniad. Syniadau cynnar sy'n dod i'r amlwg o'r prosiect yw 3 egwyddor allweddol 1) hunaniaeth leol 2) dylunio cynaliadwy 3) dod â phlant yn agosach at natur. Mae syniadau hyd yma yn cynnwys gofod gardd gaeaf dan orchudd, rhandiroedd, amffitheatrau, bioamrywiaeth, dysgu SUDS a chreu cynefinoedd o fewn safle'r ysgol. Crybwyllwyd hefyd am ymchwil ystafelloedd dosbarth clyfar fel rhywbeth sy'n allweddol i gam dylunio'r ysgol.

Gweithdy Down to Earth — trafodaethau rhyngweithiol

Canlyniadau

Pa fath o ymrwymïadau sydd wedi digwydd hyd yn hyn ar draws pob ysgol?

- **Mae ymgysylltiadau wedi bod yn gynhwysfawr, gan gynnwys rhanddeiliaid ar wahanol lefelau a sicrhau bod y prosiectau'n adlewyrchu gwerthoedd a dyheadau'r gymuned.**
 - *Ymgysylltiadau â phlant* — gweithdai dylunio, dylunio tirwedd, gwaith gydag eco-gyngor, codi ymwybyddiaeth amgylcheddol a sesiynau celf.
 - *Creu cynnwys hyrwyddo* — fideo i arddangos cynaliadwyedd.
 - *Ymgysylltu â staff yr ysgol* — cyfarfodydd rheolaidd gyda thimau arweinyddiaeth ysgolion a staff arlwy.
 - *Ymgysylltu â'r gymuned* — sesiynau galw heibio i rieni, grwpiau ffocws, fforymau cymunedol a chyfarfodydd gydag arweinwyr lleol.
 - *Ymgysylltiadau technegol* — cynnal gweithdai a chyflwyniadau ar safon ansawdd ac arferion adeiladu cynaliadwy.

Beth fu'r eiliadau 'waw' a'r llwyddiannau o ymgysylltiadau?

- **Mae llwyddiannau'n cynnwys effeithiolrwydd strategaethau ymgysylltu ac effaith gadarnhaol y prosiect ar y gymuned, yr amgylchedd, a chanlyniadau addysgol.**
 - *Sgyrsiau eang ac agored*
 - *Brwdfrydedd a syniadau plant* - diddordeb arbennig yn cael ei ddangos ar bynciau hinsawdd.
 - *Addysg ar rywogaethau lleol* — diffyg gwybodaeth am fywyd gwyllt a natur lleol wedi tynnu sylw at gyfleoedd ar gyfer y broses.
 - *Angerdd ac ymrwymiad staff yr ysgol*
 - *Brwdfrydedd ac ymgysylltu cymunedol*
 - *Gwireddu'r aliniad â safon adeiladu WELL*
 - *Adeiladu perthynas gynnar*
 - *Adborth cadarnhaol gan rieni a disgyblion*
 - *Cydweithio ar draws ysgolion ac adrannau*

Pa fath o rwystrau mae pob un o'r prosiectau yn eu hwynebu?

- **Amlygodd rhwystrau a nodwyd bwysigrwydd ystyriaethau cynllunio gofalus a rheoli prosiectau. Mae llinellau amser a chynlluniau, a'r gallu i gadw at derfynau amser, yn gwasanaethu fel pileri hanfodol wrth sicrhau llwyddiant prosiect yng nghanol cwmpasau sy'n esblygu, cyfyngiadau ariannol, disgwyliadau rhanddeiliaid, a mentrau cynaliadwyedd.**
 - *Cydbwyso ymgripiad cwmpas*
 - *Deddfwriaeth ac amserlennu*
 - *Canfyddiad a dyddiadau gorffen*
 - *Newid meddylfryd*
 - *Rheoli disgwyliadau*
 - *Cyfyngiadau ariannol*
 - *Pryderon diogelwch cymunedol*
 - *Gwerth yn erbyn cost*
 - *Cadwyn gyflenwi a rheoli adnoddau*
 - *Llinellau amser a rheoli prosiectau*
 - *Ymgysylltu cymunedol a chymeradwyaeth*
 - *Heriau cynaliadwy*
 - *Risgiau a phwysau'r farchnad*

Pa gamau sy'n cael eu cynnig ar gyfer y camau nesaf?

- **Ymhlith y themâu allweddol a godwyd dros y dydd mae gwella cyfathrebu (e.e. gwefan, cylchlythyr), darparu gwell gwybodaeth ar gyfer y prosiectau (e.e. chwalu mythau pren, astudiaethau achos) a gwell cydweithio.**
- **Bydd creu cyfleoedd i ddisgyblion a'r gymuned ehangach fod yn rhan o'r gwaith adeiladu yn meithrin ymdeimlad o berchnogaeth a chydweithio.**

Ar gyfer dylunio yn y tymor byr

- *Cyfathrebu Tryloyw*
- *Diweddariadau Amserol*
- *Penderfyniadau Cydweithredol:*
- *Gweithdai Ymgysylltu*
- *Defnyddio dulliau cyfathrebu amrywiol.*
- *Gweithio gyda chyflenwyr lleol.*
- *Cytuno ar amserlenni a deunyddiau.*
- *Blaenoriaethu arferion cynaliadwy.*
- *Bodloni safonau adeiladu WELL.*
- *Cynnal gweithdai ar gyfer syniadau arloesol.*
- *Ymweld â safleoedd cynaliadwy am ysbrydoliaeth.*

Ar gyfer dylunio yn y tymor canolig

- Cynnal sesiynau galw heibio
- Arolygon digidol i rieni.
- Sicrhau bod y rhanddeiliaid cywir yn cymryd rhan mewn trafodaethau a gwneud penderfyniadau.
- Ymgysylltu â'r holl randdeiliaid
- Gweithgareddau ysgol e.e. gweithdai dylunio ac ymgysylltu â pheirianneg.
- Canlyniadau meddylfryd yn ymwneud â charbon, systemau draenio trefol cynaliadwy (SUDS), a lles.
- Nodi blaenoriaethau allweddol y tu hwnt i raglen a chost, gan ganiatáu ar gyfer arloesi.
- Ymgysylltu â'r tîm rheoli cyfleusterau (FM) drwy gydol y broses ddylunio.
- Sicrhau bod ymgysylltu â rhanddeiliaid yn parhau i fod yn barhaus.

Camau gweithredu nad ydynt yn hanfodol ond yn ddymunol ar gyfer dylunio

- Cynnwys plant mewn gweithgareddau adeiladu ymarferol.
- Creu ystafell ddosbarth cysyniad "cartref arddangos" maint llawn.
- Gwella gorffeniadau mewnol a golau dydd.
- Annog ymgysylltiad plant â chyflenwyr ac ymweliadau â ffatrioedd.
- Caniatáu i ddisgyblion ddylunio rhan o'r adeilad neu elfennau ohono.

Ar gyfer adeiladu yn y tymor byr

- Defnyddio gwe-gamerâu ar gyfer diweddariadau adeiladu.
- Cyflogaeth Leol
- Cyfathrebu
- Ymgysylltu â'r Safle: Hwyluso ymweliadau a phenodi llysgennad cymunedol.
- Eglurder y Gyllideb
- Cysylltu contractwyr ag athrawon.
- Gweithdai adeiladu arloesol
- Trafodaethau Cost

Ar gyfer adeiladu yn y tymor canolig

- Rhoi gwybod i drigolion am weithgarwch safle a mesurau lliniaru.
- Ystyried cydfuddiannaeth er mwyn caniatáu ar gyfer integreiddio cymunedol.
- Darparu tyllau gwylio ar gyfer ymgysylltu plant.
- Sicrhau eglurder ar ddyddiadau a chyfnodau allweddol.
- Ymgorffori ymgysylltiad STEM

Camau gweithredu nad ydynt yn hanfodol ond yn ddymunol ar gyfer adeiladu

- Seremoni arwyddo dur
- Safle adeiladu byw at ddibenion addysgol
- Defnyddio sgiliau cymunedol ar gyfer gweithdai a gweithgareddau dysgu
- Ystafell ddosbarth yn yr awyr agored
- Gweithdai i ennyn diddordeb y gymuned

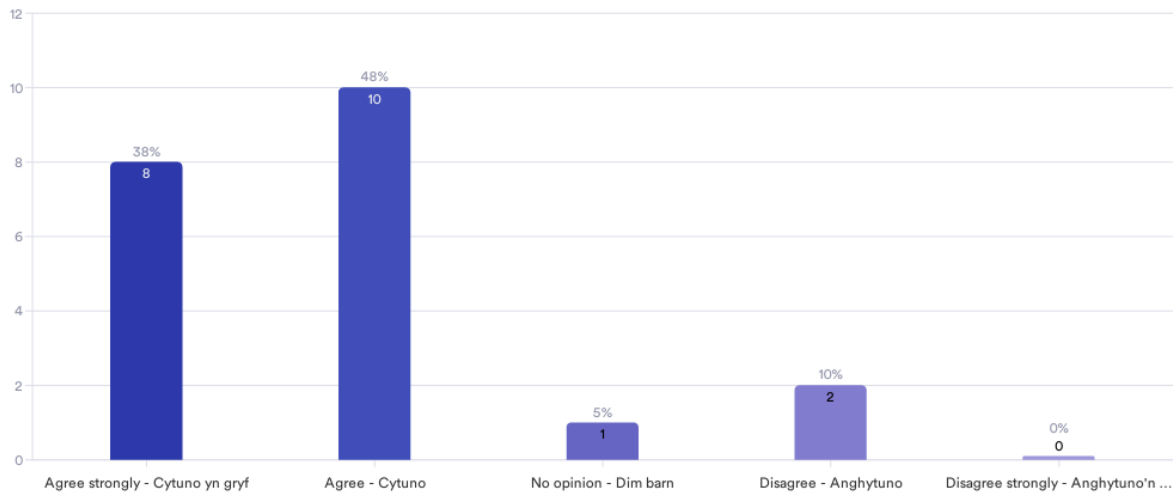
- Adolygu gweithrediadau ar gyfer gwelliannau posibl
- Plant yn cymryd rhan mewn gweithgareddau adeiladu
- Banc deunydd ar gyfer anghenion adeiladu

A all plant ymgysylltu â phob cam o ddylunio ac adeiladu ysgolion newydd?

- Mae plant yn cael eu hystyried fel rhanddeiliaid hollbwysig yn y broses ddylunio ac adeiladu, fodd bynnag mae eraill yn rhybuddio rhag feddwl bod ganddynt fwy o alluoedd technegol a galluoedd gwneud penderfyniadau nag sydd ganddynt mewn gwirionedd. Mae'r consensws yn awgrymu bod rhaid i gyfranogiad gael ei reoli'n ofalus a bod â ffocws.

Children can be involved with every stage of designing and building new schools

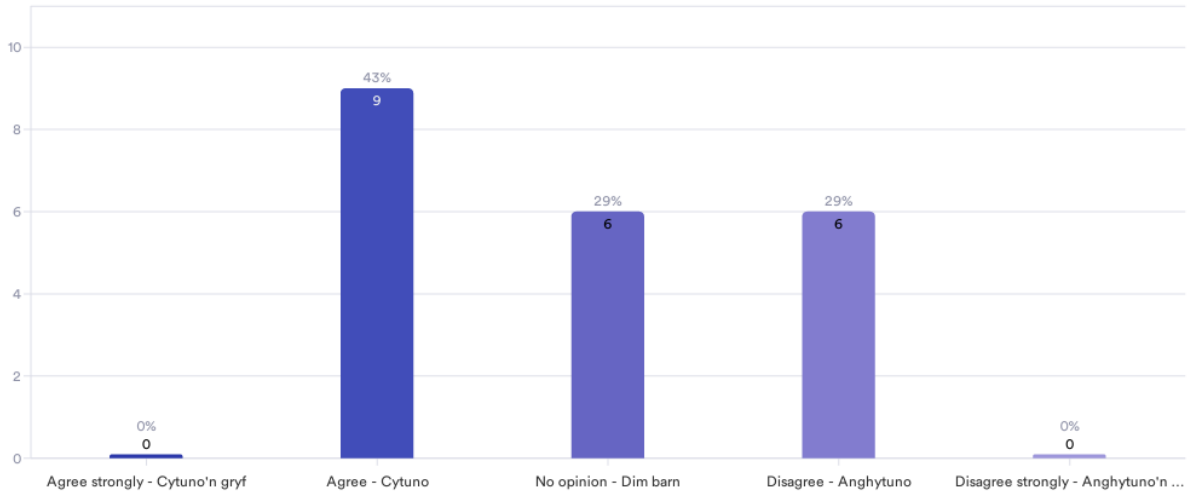
21 Responses

- Roedd pobl mewn cyfng-gyngor ynghylch pa mor hawdd yw hi i gael gwybodaeth am brosiectau'r ysgol. Rhagwelir y bydd rhannu gwybodaeth yn gwella, gan feithrin dealltwriaeth gyfoethocach o gynnydd pob ysgol a chyfrannu at ddysgu a llwyddiant ar y cyd.

It's easy to find out information about the other schools in the Sustainable Schools Challenge

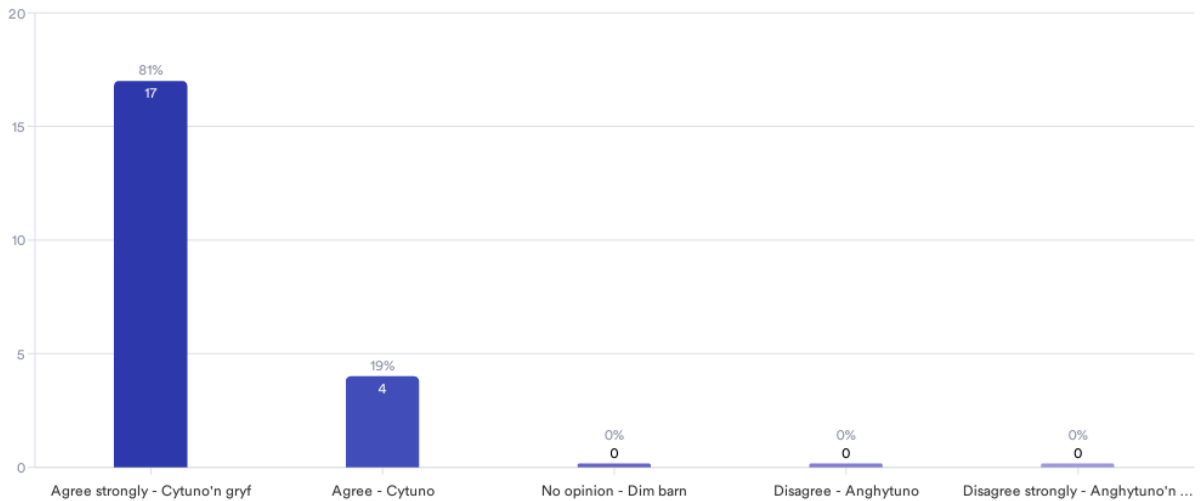
21 Responses

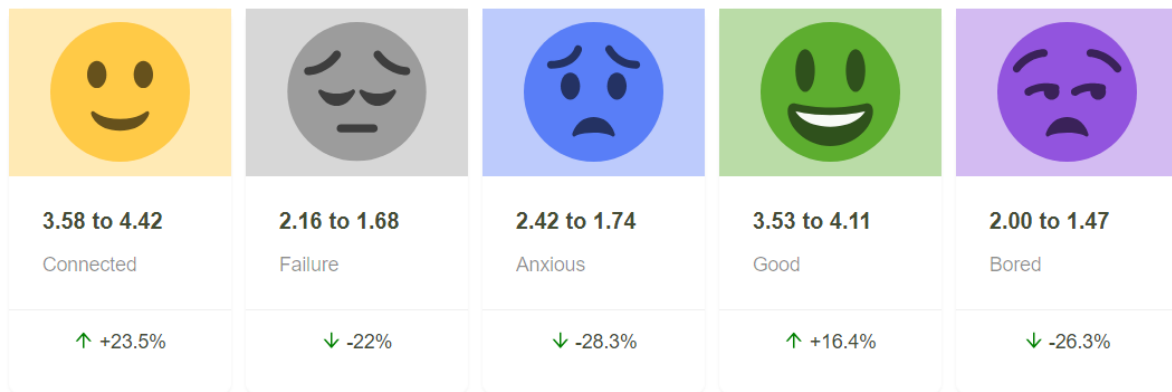
- **Cafwyd cytundeb bod angen brys i fynd i'r afael â'r heriau a achosir gan newid yn yr hinsawdd sy'n mynnu newid sylfaenol yn y ffordd yr ydym ni'n mynd ati i adeiladu ysgolion.**

We need to build schools differently to respond to the nature and climate emergencies

21 Responses

- Mae canlyniadau MyEmoji yn awgrymu bod y diwrnod yn llwyddiannus o ran y mesurau a ddefnyddiwyd ar gyfer lles mynychwyr gweithdy.

Fel y gwelwyd uchod, roedd cynnydd cyfartalog mewn emosiynau cadarnhaol o 23% neu fwy a gostyngiad mewn emosiynau negyddol o rhwng 16% a 26%.

Wrth gymryd cyfartaledd o gyfanswm y sgoriau, gall rhywfaint o'r manylion fynd ar goll ynghylch effaith o un pwynt monitro i'r nesaf. Fel y dangosir isod, ceir cynnydd a gostyngiadau nodedig o fewn y raddfa dros y sesiwn.

Dechrau'r sesiwn	Diwedd y sesiwn
Roedd 52% yn teimlo'n gysylltiedig neu'n gysylltiedig iawn ag eraill	Roedd 84% yn teimlo'n gysylltiedig neu'n gysylltiedig iawn ag eraill
Nododd 36% ychydig iawn o deimladau o fethiant	Nododd 73% ychydig iawn o deimladau o fethiant

Roedd 52% yn teimlo'n bryderus neu'n sgorio'n niwtral	Dywedodd 5% eu bod nhw'n teimlo'n bryderus ac fe wnaeth 10% bleidleisio'n niwtral
Roedd 47% yn teimlo'n dda neu'n dda iawn amdany'n nhw eu hunain	Roedd 84% yn teimlo'n dda neu'n dda iawn amdany'n nhw eu hunain
Roedd 21% yn teimlo'n ddiflas neu'n ddiflas iawn	Roedd 10% yn teimlo'n ddiflas neu'n ddiflas iawn

Casgliadau

Mae'r Her Ysgolion Cynaliadwy hyd yma wedi dangos cynnydd canmoladwy o ran ymgysylltu â rhanddeiliaid, meithrin creadigrwydd ymhlith plant, a mynd i'r afael â phryderon amgylcheddol a chymunedol.

Trwy ddulliau ymgysylltu amrywiol a chynhwysol, mae rhanddeiliaid ar wahanol lefelau wedi cymryd rhan, gan adlewyrchu gwerthoedd a dyheadau plant a'r gymuned ehangach. Mae llwyddiannau fel sgysiaau eang, brwdfrydedd plant, ac ymgysylltu cymunedol yn tynnu sylw at effaith gadarnhaol yr heriau. Er gwaethaf wynebu heriau fel ymgripiad cwmpas a chyfyngiadau ariannol, mae'r her yn parhau i fod yn ymrwymedig i oresgyn rhwystrau a chyflawni ei nodau trwy gydweithio, arloesi, ac ymgysylltu parhaus â rhanddeiliaid.

Argymhellion

Dylai'r camau nesaf gynnwys:

- Cynnal a gwella cyfathrebu gan gynnwys gwefan gyffredin/hwb ar-lein canolog i rannu cynnydd a dysgu rhwng pob un o'r ysgolion.
- Archwilio cysylltiadau pellach i'w gwneud â'r cwricwlwm a chrynhoi ei ddibenion craidd.
- Cyfranogiad parhaus gan rhanddeiliaid, gan gynnwys adborth rheolaidd ar ddilyniant y prosiect i roi'r dysgu ar waith a sicrhau llwyddiant hirdymor wrth greu amgylcheddau dysgu cynaliadwy.
- Bydd datblygu meddylfryd ar y cyd ar arferion adeiladu cynaliadwy gyda disgyblion, staff a chymuned yn hanfodol.
- Mae angen ymchwiliad pellach i bob un o'r ysgolion yn unigol i ddangos lle mae pob ysgol o ran ymgysylltu â rhanddeiliaid.

Atodiadau

Atodiad 1 - syniadau *post it*

Pa fath o ymrwymïadau sydd wedi digwydd hyd yn hyn yn ystod yr her ysgolion cynaliadwy?

- Ymgysylltu â phlant
- Sesiynau ymgysylltu â disgyblion
- Plant
- Cyswllt cwricwlwm ag ysgolion
- Plant ac ymgynghoriad
- Gweithdy dylunio plant
- Sesiynau gyda phlant yr ysgol gan gynnwys Eco-gyngor ar syniadau ar gyfer y dyluniad tirwedd — gwneud modelau.
- Sesiwn gyda phlant yr ysgol ar fywyd gwyllt lleol, gan gynhyrchu gwaith celf y gallwn ni ei ddefnyddio yn y dyluniadau wrth symud ymlaen.
- Gweithdai gyda phlant.
- Cyfarfodydd cyngor ysgol
- Plant yn rhan o'r broses gyfweld
- Plant yn cymryd rhan ers y cais cychwynnol. Plant wedi cynnal diwrnod agored i'r penseiri. Plant wedi cyfweld y penseiri.
- Gweithdy cynllunio cyfweiliadau gyda disgyblion — cyngor ysgol.
- Sesiwn cwestiwn ac ateb cwrdd â'r contractwr yn yr ysgol gyda disgyblion.
- Diwrnod cwrdd â'r contractwyr. Cwestiynau gan ddisgyblion — Sut byddwn ni'n adeiladu'r ysgol — defnydd cymunedol — allwn ni gael ci
- Gwneud fideo hyrwyddo gyda disgyblion yr ysgol.

- Cyflwynwyd fideo disgyblion o Wynedd gyda'r cais.
- YGG Rhosafan. Lansiad cychwynnol y prosiect ac ymweliad safle gyda phennaeth yr ysgol.
- Pennaeth
- Cyfarfod â'r pennaeth a'r ci llesiant.
- Ymweld ag YG Rhosafan i weld yr heriau presennol a chlywed gweledigaeth y pennaeth.
- Staff
- Cyfarfodydd rheolaidd gyda thîm arweinyddiaeth yr ysgol.
- Tîm arlwyo
- Sesiynau galw heibio rhieni.
- Sesiwn ymgysylltu â'r gymuned yn yr ysgol (dylunio) gyda rhanddeiliaid (oedolion).
- Staff disgyblion a chymuned ehangach — sesiynau ymgysylltu ar gyfer y cais.
- Arweinwyr cymunedol
- Grwpiau ffocws cymunedol x 2
- Cyfathrebu
- Hwb cymdeithasol
- Fforwm cymunedol
- Presenoldeb mewn cyfarfodydd grwpiau cymunedol
- Fforwm cymunedol yng Nglyn-coch. Clywed barn cyn-bennaeth a phreswlydd lleol.
- Glyn-coch — Cymuned CEMS (Dylunio) bob 6 wythnos. Pennaeth/penaethiaid bob pythefnos. Ymgysylltu â disgyblion, cwrdd â'r contractwr.
- Mapio ardaloedd cymunedol. Mwy anffurfiol
- Bioamrywiaeth a chynllunio ymgysylltu cynnar
- Safon adeiladu WELL. Cyflwyniadau. Gweithdai.
- Ymgysylltu technegol â rhanddeiliaid mewnol yr Awdurdod Lleol
- Cynlluniau a delweddau cychwynnol RIBA 1 wedi'u rhannu.
- FLOG Aelod Cabinet. Disgybl/staff.
- Gweledigaeth o'r hyn sydd i, beth os ac yna beth sydd ei angen arnom i gyrraedd yno
- DTM mewnol i adolygu cyfleoedd i herio
- Fforwm rhanddeiliaid
- Diweddariadau dylunio ysgolion.
- CEM Cymunedol (rheoli profiad cwsmeriaid). Arweinwyr o'r gymuned. Dylanwadu ar ein dyluniad a gwneud penderfyniadau.
- Ymgysylltu â gweithgynhyrchwyr deunyddiau cynaliadwy
- I ddod — gweithdy pridd wedi'i guro gyda'r disgyblion. Mae gan yr ysgol ddiddordeb mawr yn y syniad.
- Cydweithio

Atodiad 2 - syniadau *post it*

Beth sydd wedi mynd yn dda/eiliadau Waw o'r ymgysylltiad?

- Sgyrsiau eang ac agored am heriau
- Brwdfrydedd plant am gymryd rhan, syniadau gwych yn enwedig ar bynciau hinsawdd.
- Syndod nad oedd llawer o blant yn gwybod beth oedd rhai rhywogaethau yn yr ardal leol.

- Angerdd ac ymrwymiad staff yr ysgol.
- Cyfarfod rheolwr y ganolfan. Cymuned
- Brwdfrydedd — disgyblion, staff, cymuned
- Y gwahaniaeth mae ci ysgol yn ei wneud ar gyfer ymgysylltu
- Safon adeiladu WELL! Sylweddoli bod y rhan fwyaf o nodweddion eisoes yn cael eu cynnwys!
- Adeiladu perthynas gynnar da.
- Cyfarwyddyd clir ar sut y bydd yr ysgol yn gweithredu o ddydd i ddydd.
- Lefel ymateb uchel gan rieni nad ydynt yn ymgysylltu.
- Ymgysylltu cynnar â thîm contractwr a chleientiaid sydd eisoes yn datblygu.
- Adborth syniadau gan ddisgyblion
- Ymgysylltu disgyblion mewn sesiynau
- Cwestiynau llesiant gan ddisgyblion ynghylch darparu anghenion sylfaenol a swyddi athrawon.
- Ymateb cadarnhaol byrddau prosiect i'r cynllun llawr. Gweithdy stiwdio tir gyda'r plant yn gweld eu dyluniadau ar y cynlluniau.
- Ymateb cychwynnol rhieni i'r ysgol newydd.
- Ymgysylltiad/apwyntiad contractwr cynnar. Tapio i mewn i brofiad/gwybodaeth, boed yn gadwyn gyflenwi neu'n brofiad cyffredinol.
- Cydweithio ar draws 3 ysgol/ rhannu dysgu DT
- Ymgysylltu adrannau technegol y Cyngor (cyfunol).
- Cydweithio traws-silo
- Cystadleuaeth
- Dulliau gwahanol o ymgysylltu e.e. plant/ staff, deunyddiau adeiladu presennol - cylchredeg
- Brwdfrydedd Glyn-coch dros fwy o addysg chwaraeon (oedolion) a manau a rennir yn hytrach na'u dyblygu.
- Sylweddoli bod syniadau dylunio'r plant yn cwmpasu popeth a feddyliwyd amdano gan y tîm cleientiaid.
- Natur agored Glyn-coch i'r ysgol newydd
- Cefnogaeth y tîm i bwysigrwydd a gwerth ymgysylltu
- Ymgysylltu â'r cwsmer
- Ffabrig adeiladu
- Cynaliadwyedd deunyddiau gan gynnwys cadernid
- Mae RhCT yn agored eu meddwl ac yn ymddiried yn y broses.
- Ymgysylltu â'r pennaeth Lefel o gyffro ynghylch y prosiect a gwella'r gymuned. Cyfleoedd penodol i'r prosiect a nodwyd fel rhan o'r drafodaeth.
- Ymgysylltu â gwaddol — sut y bydd y rhain o fudd i ysgolion eraill ac ystyriaethau yn y dyfodol. Ymgysylltu â chlwstwr?
- Gweithgaredd sy'n gyfranogol ac yn hygyrch e.e. lluniau cyfoethog
- Cyd-destun cymdeithasol, beth all ysgol newydd ei olygu i'r ardal leol — Port Talbot
- Mae cynaliadwyedd yn flaenoriaeth allweddol i'r cleient.

Atodiad 3 — brics yn y wal

Beth yw'r rhwystrau?

- Mae cwmpas cydbwysio yn ymgripio trwy'r camau.
- Amserlenni ardaloedd deddfwriaeth!
- Canfyddiad a dyddiadau gorffen
- Newid meddylfryd!
- Rheoli disgwyliadau
- Amser (rhaglen) - angen ymlaen llaw i sicrhau ein bod ni'n cyflawni'r canlyniad gorau posibl.
- Amserlen
- Ysgol integredig cymunedol — diogelwch.
- Gwerth yn erbyn Cost - Llinellau coch - Dyhead yn erbyn cyflawni
- Cost x3
- Arian
- Technoleg newydd — drud
- Cynllunio
- Archaeoleg
- Cymeradwyaeth gymunedol
- Ailddefnyddio deunyddiau
- Sicrhau bod y ddau safle ysgol yn ymgysylltu'n deg ac yn gyfartal (uno 2 ysgol ar 1 safle byw)
- Pren — yswiriant! Cadwyn gyflenwi (cyfyngedig?)
- Amser
- Rhaglen. Rheoli disgwyliadau ynglŷn â dyddiad agor yr ysgol!
- Amser i ddatblygu'r syniadau/dulliau newydd
- Amserlenni
- Amserlen — amserlen dynn
- Cladin mewnol y tu mewn
- Cynnydd mewn costau adeiladu
- Rheoli disgwyliadau
- Digon o gyfranogiad disgyblion?
- Sut i sicrhau bod POB disgybl yn cymryd rhan
- Cymeradwyaeth gymunedol a dealltwriaeth o'r prosiect
- Costau referniw yn yr adeilad newydd
- Maeth! Sicrhau cydnawsedd â safon adeiladu WELL. Cyd-fynd â gofynion arlwygo presennol yr awdurdodau lleol.
- Amharodrydd i herio'r norm ynghylch SUDS, toeau gwyrdd/glas ac ati
- Risgiau?
- Cost adeiladu.
- Rheoli cyfleusterau o ran technoleg a datrysiadau newydd.
- Pwysau'r farchnad — ar gontractwyr
- Gwydnwch y gadwyn gyflenwi
- BSA

- Agor y dyluniad i ganiatáu faint o ddefnydd cymunedol sydd ei angen tra'n cadw disgyblion yn ddiogel/ystryied pryderon diogelu.
- Potensial ar gyfer gwrthwynebiad i wneud rhywbeth yn wahanol.
- Hawddfrant!
- Canolbwyntio ar ddefnydd cerbydau/parcio/priffyrdd

Datrysiadau

- Pren — yswiriant! Cadwyn gyflenwi (cyfyngedig?) = Dod o hyd i frocer yswiriant a fydd yn gallu helpu. Defnyddio Felindre fel enghraifft — roedd rheoli ansawdd yn y ffatri yn galluogi yswirwyr i weld yn hyderus y byddai pren yn ddiogel (pren grŵp Hale). Mynd yn uniongyrchol i goedwigoedd. Cynnwys swyddogion tân.
- Arian = Cyllid cyfatebol. Grantiau ychwanegol. Cadw pethau'n syml. Adeiladu “main”. Yn ystod camau adeiladu efallai y bydd costau'n codi. Gall cyfranogiad contractwyr helpu i weld hyn.
- Cladin mewnol y tu mewn = triniaethau cywir. Ymgysylltiadau cynnar â swyddogion tân.
- Safoni sy'n ymwneud â thân a defnyddio pren

Atodiad 4 - Dewislen ar gyfer newid

Beth sy'n cael ei gynnig ar y camau nesaf. Dull: Dewislen ar gyfer newid.

Dechreuwyd dylunio

- Disgyblion a chymuned staff agored a gonest
- Eu cadw nhw i gyd ar yr un dudalen
- Rhannu linell amser - egluro
- Gweithio gyda chynrychiolwyr allweddol
- Gweithdai disgyblion i ddysgu
- Cyfathrebu - cyfryngau, cyfathrebu mewnol rhieni, llywodraethau a disgyblion
- Gwybodaeth — cyfryngau cymdeithasol
- Cytuno ar ystyr 'lleol'
- Ymgysylltu â'r gadwyn gyflenwi — llafur lleol, deunydd lleol, sgiliau lleol a hyfforddiant
- Mireinio a chytuno ar amserlen fyr o lety
- Targedau a phalet o ddeunyddiau
- Dull â ffocws
- Dewis o ddeunyddiau
- Cyflenwr ffrâm bren — rhaglen adolygu
- Calc pont thermol (Passivhaus)
- Maeth — WELL
- Capasiti grid cenedlaethol!!!
- Gweithdai syniadau gyda disgyblion
- Mannau mewnol — trafodaethau ynghylch mannau, mannau dysgu hyblyg.
- Paneli gwylio

- Grwpiau ymweld o ddisgyblion
- Ymgynghoriad anffurfiol — plant, staff, cymuned
- Ymgysylltu cynnar â disgyblion
- Cymryd barn o'r cysyniad cynnar.
- Ymweliadau â safleoedd cynaliadwy eraill

Prif Gwrs Dylunio

- Sesiynau galw heibio wedi'u targedu tuag at y gymuned
- Digidol (arolygon rhieni)
- Cael y bobl iawn o amgylch y bwrdd
- Gwasanaethau ysgol
- Cyfarfodydd cyngor ysgol
- Cyfarfodydd staff
- Rhieni a chymunedau (CEM) ar gyfnodau allweddol.
- Gweithgareddau ysgol — gweithdai dylunio/rhwydi a jig-so
- Ymgysylltu peirianeg â'r ysgol a'r gymuned
- Canlyniadau meddylfryd — carbon, SUDS, lles
- Nodi'r pethau gwerthfawr
- Ni chafodd ei arwain gan raglen a chost yn unig (lwfans ar gyfer arloesi)
- Rhyddhau amser i bethau pwysig ddigwydd.
- Ymgysylltu â thîm FM trwy gydol dylunio
- Cymeradwyaeth yswiriant ffrâm bren.
- Ymgysylltu parhaus â rhanddeiliaid
- Safon adeilad WELL/Passivhaus/adeilad gyda natur
- Deunyddiau VOC isel ac aliniad â briff cleient. Datrysiaid i ddirmygu a hysbysu'r tîm cynnal a chadw.
- Creu'r llyfr cynnyrch (llyfr deunyddiau)
- Ysbrydoli'r tîm dylunio cyfan
- Ymgysylltu parhaus â rhanddeiliaid
- Contractwr i ymuno
- Tîm M ac E
- Mewnbwn tirwedd
- Ymgynghoriad ffurfiol — PAC, cais cynllunio
- Cyflwyno diweddariadau/ystyried syniadau

Pwdinau Dylunio

- Unrhyw beth y gall plant ei wneud i helpu i adeiladu nodweddion llai yn ymarferol (yn gorfforol).
- Ystafell ddosbarth cysyniad “cartref arddangos” maint llawn
- Ymgysylltu mwy â MSMES a VCSE o fewn y gadwyn gyflenwi
- Golau dydd

- Gorffeniadau mewnol gwell.
- Cynnwys plant â chyflenwyr/ymweliadau â ffatrioedd ac ati
- Disgyblion yn dylunio rhan o/elfen o'r adeilad

Cwrs cyntaf adeiladu

- Gwegamerâu i ddangos cynnydd
- Diffinio cyfleoedd 'lleol' ar gyfer TRT/Cyfleoedd cyflogaeth
- Bwletin newyddion rheolaidd — gostyngiadau llythyrau
- Ymweliadau safle
- Ardaloedd arsylwi
- Llysgennad cymunedol
- Cylchlythyrau
- Dathliadau a digwyddiadau
- Cyllideb.
- Eglurder
- Gweithrediadau
- Cyflwyniadau contractwyr, cwrdd ag athrawon i alinio gweithgareddau i'r cwricwlwm newydd
- CAT — gweithdy pridd wedi'i guro
- Manyleb pridd wedi'i guro yn y tendr ar gyfer contractwr
- Grŵp refeniw gyda chymuned a defnyddiwr i sefydlu cost (amcangyfrifon)
- Gweithgareddau sgiliau, sesiwn ddysgu
- Ymweliadau safle
- Help mewn tirwedd — rhandiroedd ac ati
- Gwrthdystiadau
- Ymweliadau â ffatrioedd cadwyn gyflenwi

Prif gwrs adeiladu

- Rhoi gwybod i drigolion am weithgaredd safle a mesurau lliniaru a fydd yn cael eu rhoi ar waith.
- Ystyried cydfuddiannaeth (?) i ganiatáu integreiddio cymunedol.
- Gweld tyllau ar gyfer ymgysylltu plant
- Bwlch - strwythur
- Drws agored — cyfarfodydd cymunedol
- Dyddiadau allweddol — ymweld
- Cynrychiolydd staff ar dîm rheoli prosiect

- Panel disgyblion — maen nhw'n cyfathrebu yn ôl i'r ysgol
- Cyrhaeddiad radio — tîm adeiladu/dylunio cyfweliad disgyblion
- Graddoli
- Gweithrediadau
- Cefnogi methodoleg adeiladu
- Ardal gwylio ar gyfer gwylio diogel ac ymgysylltu â'r ysgol
- Cyflawni ymgysylltiad STEM ac ymgysylltu â'r gymuned
- Cadarnhau costau adeiladu a rheoli cyllideb.
- Cyfranogiad contractwyr
- Ymgysylltu cynnar
- Mae angen gwybodaeth am warantiau ac yswiriannau cyn gynted â phosibl
- Gwneud yn siŵr eich bod yn cymryd rhan yn ystod teithiau cerdded safle adeiladu (hwb byw)
- Dulliau adeiladu syml
- Safoni
- Ymweliadau safleoedd rheolaidd — efallai nid eu hysgol nhw'n unig — gweler yr adeiladu'n fyw

Atodiad 5 - Tudalennau sylwadau darganfod barn

Gall plant fod yn rhan o bob cam o dylunio ac adeiladu ysgolion newydd

Opinion Finders

Comments

9 Responses- 12 Empty

Data	Responses
Having attended a number of well run consultations that have delivered impressive outcomes I'd fully recommend	1
Engagement needs to be carefully thought though and focussed.	1
Children have often been overlooked in the design stage as the focus is always historically on the build stage. With a switch to focussing on more involvement during design this will hopefully be easily addressed.	1
Maintaining engagement with children throughout the design process is fundamental to the outcome and success of the project. Involving children in the build aspect of a project, as much as feasible, can be rewarding and a great learning experience.	1
They are the ultimate end user and their opinions are vitally important.	1
Health and safety concerns on site and lack of technical knowledge and understanding of the processes we have to go through - SuDs/Planning/procurement regulations. We can engage with children and involve them to an extent, but they can't act as decision makers.	1
Input can certainly be provided, via engagement, but not technical / statutory design considerations	1
Absolutely- the earlier the better	1

Mae'n hawdd darganfod gwybodaeth am yr ysgolion eraill yn yr her ysgolion cynaliadwy

Opinion Finders

Comments

5 Responses- 16 Empty

Data	Responses
Some Information available in public domain but this workshop is good.	1
We will find out today. This will be a great opportunity to see where everyone is and share valuable knowledge on this important strategy. Future sessions will also help.	1
The challenge has been communicated effectively by the project team and documents issued with ITT.	1
Webpage is not up and running as of yet.	1
I haven't been involved for long enough	1

Mae angen i ni adeiladu ysgolion yn wahanol er mwyn ymateb i'r argyfyngau natur a'r hinsawdd

Opinion Finders

Comments

4 Responses - 17 Empty

Data	Responses
If we keep building the same we will get the same results. There is a lot more data and innovation available to really start pushing the boundaries on sustainable construction.	1
We are consistently exploring sustainable methods and alternatives, challenging typical construction techniques.	1
Climate change is a huge consideration in all developments.	1
Sustainability targets have changed so I feel we are working in the right direction.	1